

به نام خدا

توسعه مهارت‌های تدریس معلمان

مولفان :

حسن نجفی

فرشته دستی

مهتاب جوهری

صنمبر عبدی

اقدس بصیری

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: نجفی، حسن، ۱۳۶۵
عنوان و نام پدیدآور: توسعه مهارت های تدریس معلمان / مولفان حسن نجفی، فرشته دستی، مهتاب جوهری، صنمبدر عبدی، اقدس بصیری.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۱۱ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۰۹۶-۷
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: معلمان - توسعه مهارت های تدریس
شناسه افزوده: دستی، فرشته، ۱۳۶۰
شناسه افزوده: جوهری، مهتاب، ۱۳۶۰
شناسه افزوده: عبدی، صنمبدر، ۱۳۶۰
شناسه افزوده: بصیری، اقدس، ۱۳۵۰
رده بندی کنگره: PN۲۱۷۰
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۱۰
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۲۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: توسعه مهارت های تدریس معلمان
مولفان: حسن نجفی - فرشته دستی - مهتاب جوهری - صنمبدر عبدی - اقدس بصیری
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زیر جلد
قیمت: ۱۱۱۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۰۹۶-۷
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	فصل اول.....
۷	یادگیری حرفه ایی معلمان.....
۸	آموزش مشارکتی و مشاهدات همتایان .....
۱۱	دسترسی به منابع و فرصت های آموزشی .....
۱۳	ادغام فناوری در توسعه حرفه ای .....
۱۵	پرورش ذهنیت رشد در بین مربیان .....
۱۸	تشویق نوآوری و خلاقیت در تدریس .....
۲۰	تقویت مهارت های رهبری و مدیریت .....
۲۳	فصل دوم.....
۲۳	شناخت و پرداختن به تنوع یادگیری.....
۲۳	انواع سبک های یادگیری و هوش های چندگانه .....
۲۵	عوامل اجتماعی-اقتصادی و برابری آموزشی .....
۲۷	تغییرات فرهنگی و زبانی در کلاس های درس .....
۲۹	دستورات قانونی برای آموزش زبان و فرهنگی .....
۳۱	ملاحظات جنسیتی در تمایز .....
۳۳	عوامل اجتماعی - عاطفی مؤثر بر یادگیری .....
۳۵	نقش تشخیص و ارزیابی اولیه .....
۳۷	حقوق آموزش ویژه و ادغام .....
۴۱	فصل سوم.....
۴۱	راهبردهای عملی برای آموزش متمایز.....
۴۱	تکالیف لایه ای و گروه بندی انعطاف پذیر .....
۴۳	فشرده سازی برنامه درسی و شتاب موضوع .....

۴۵.....	استفاده از فناوری برای تمایز .....
۴۷.....	تابلوه‌های یادگیری و انتخاب پروژه محور .....
۴۹.....	انطباق با محیط کلاس درس و چیدمان صندلی .....
۵۱.....	تمایز کردن تکالیف و روش های ارزشیابی .....
۵۳.....	ملاحظات قانونی در ارزشیابی دانش آموزان .....
۵۵.....	مدیریت کلاس های بزرگ با نیازهای متنوع .....
۵۹.....	فصل چهارم.....
۵۹.....	برنامه ریزی مشارکتی و آموزش تیمی.....
۵۹.....	مزایای برنامه ریزی مشارکتی .....
۶۱.....	الگوهای تدریس مشترک و اجرای آنها .....
۶۳.....	پیمایش پویایی بین فردی در میان مربیان .....
۶۴.....	دستورالعمل های حقوقی برای همکاری معلمان .....
۶۶.....	مشارکت والدین و معلمان در تمایز .....
۶۸.....	تعامل با متخصصان و درمانگران خارجی .....
۷۰.....	حفظ محرمانگی و حریم خصوصی .....
۷۲.....	برخورد حرفه ای به تعارضات و اختلاف نظرها .....
۷۵.....	فصل پنجم.....
۷۵.....	نقش فناوری در آموزش متمایز.....
۷۵.....	ادغام بسترهای دیجیتال و آموزش الکترونیکی .....
۷۷.....	نرم افزار و ابزار یادگیری تطبیقی .....
۷۸.....	جنبه های حقوقی دسترسی دیجیتال در آموزش .....
۸۰.....	ایمنی آنلاین و ملاحظات اخلاقی .....
۸۲.....	واقعیت مجازی و واقعیت افزوده در کلاس های درس .....
۸۴.....	سیستم های ارزیابی دیجیتال و بازخورد .....
۸۶.....	پرداختن به شکاف دیجیتالی بین دانشجویان .....

۸۸.....	تلفیق تکنیک های آموزشی سنتی فارسی با فناوری مدرن
۹۱.....	فصل ششم.....
۹۱.....	توسعه و رشد حرفه ای.....
۹۱.....	اهمیت یادگیری مادام العمر برای معلمان
۹۳.....	برنامه های آموزشی موجود در ایران
۹۵.....	الزامات قانونی برای گواهینامه و آموزش معلمان
۹۶.....	مربیگری همتایان و یادگیری مشارکتی
۹۸.....	به روز ماندن با روندهای جهانی در آموزش متمایز
۱۰۰.....	تمرینات انعکاسی و خودارزیابی برای مربیان
۱۰۳.....	منابع:-

فصل اول

یادگیری حرفه ایی معلمان

مشارکت در آموزش فراتر از مرزهای مؤسسات آموزشی است. همکاری با جوامع و سازمان های محلی یکی از جنبه های حیاتی توسعه آموزشی در ایران است. این بخش به نقش مهم جوامع یادگیری حرفه ای (PLC) در زمینه این همکاری ها می پردازد. PLC ها با تقویت یادگیری مشارکتی، به اشتراک گذاری تخصص و ایجاد ارتباط بین مؤسسات آموزشی و جوامعی که در آنها خدمت می کنند، به عنوان یک وسیله نقلیه قدرتمند برای تقویت آموزش ظاهر شده اند. در این بخش، مفهوم PLC ها و ارتباط آن ها در چشم انداز آموزشی ایران را بررسی می کنیم و از منابع اخیر استفاده می کنیم تا پتانسیل آنها را در بهبود موفقیت دانش آموزان برجسته کنیم.

جوامع یادگیری حرفه ای (PLCs) به عنوان شبکه های پویا از مربیان، مدیران و سایر ذینفعان که گرد هم می آیند تا در یادگیری مستمر، توسعه حرفه ای و حل مشارکتی مشکل شرکت کنند، شناخته شده اند (هورد، ۲۰۰۹، ص ۳۲). مشخصه این جوامع تعهد آنها به بهبود شیوه های آموزشی و نتایج دانش آموزان است. در چارچوب ایران، PLC ها به عنوان ابزاری مؤثر برای دستیابی به تعالی آموزشی و تقویت ارتباط با جوامع محلی مورد توجه قرار گرفته اند.

ظهور PLC ها در ایران با تعهد کشور به ارتقای کیفیت آموزش همسو است. این جوامع به اشتراک گذاری دانش و بهترین شیوه ها را در بین مربیان تسهیل می کنند، بنابراین فرهنگ بهبود مستمر را پرورش می دهند (ابطحی و همکاران، ۲۰۲۱، ص ۷۸). با انجام این کار، PLC ها به پیشرفت حرفه ای معلمان و مدیران کمک می کنند و در نهایت به نفع دانش آموزان می شوند.

اهمیت PLC ها در ایران را می توان به توانایی آنها در پر کردن شکاف بین مؤسسات آموزشی و جوامع محلی نسبت داد. این جوامع اغلب نه تنها شامل مربیان، بلکه والدین،

رهبران جامعه، و سایر ذینفعان محلی می شوند (هافمن و هیپ، ۲۰۱۸، ص ۴۵). این رویکرد مشارکتی تضمین می کند که ابتکارات آموزشی با نیازها و انتظارات خاص جامعه هماهنگ است و احساس مالکیت و مشارکت را ارتقا می دهد.

PLC ها در ایران به ویژه در رفع چالش ها در سیستم آموزشی نقش موثری داشته اند. تبادل دانش و تجربیات در این جوامع امکان شناسایی مسائل مشترک و توسعه راه حل های نوآورانه را فراهم می کند (جوادیان و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۹۴). این ظرفیت حل مسئله برای غلبه بر موانع در چشم انداز آموزشی حیاتی است.

علاوه بر این، PLC ها می توانند به عنوان یک کاتالیزور برای رشد حرفه ای در بین مربیان در ایران عمل کنند. محیط یادگیری مشارکتی، شیوه های انعکاسی را ترویج می کند و مربیان را تشویق می کند تا با روش ها و فناوری های آموزشی در حال تکامل سازگار شوند (معینی، ۱۳۹۸، ص ۷۲). در نتیجه، معلمان برای مشارکت دادن دانش آموزان و افزایش تجارب یادگیری آنها مجهزتر هستند. مفهوم PLC در ایران به مدارس و موسسات آموزشی محدود نمی شود. سازمان های محلی و نهادهای غیردولتی اغلب نقشی محوری در این جوامع ایفا می کنند. مشارکت چنین سازمان هایی می تواند منابع و تخصص بیشتری را فراهم کند و تجربه مشارکتی را غنی تر کند (وزارت آموزش و پرورش ایران، ۲۰۲۰، ص ۱۲). این تعامل بین مؤسسات آموزشی و سازمان های محلی پیوندهای بین سیستم آموزشی و جامعه گسترده تر را تقویت می کند.

نقش جوامع حرفه ای یادگیری (PLCs) در تلاش های مشترک با جوامع و سازمان های محلی در ایران از اهمیت بالایی برخوردار است. این جوامع به عنوان مراکزی برای یادگیری مستمر، توسعه حرفه ای و حل مشکلات مشارکتی در بین مربیان، مدیران و ذینفعان مختلف عمل می کنند. با پر کردن شکاف بین مؤسسات آموزشی و جوامع محلی، PLC ها به یک سیستم آموزشی فراگیرتر و پاسخگو کمک می کنند. ظرفیت حل مسئله، شیوه های انعکاسی و مشارکت سازمان های محلی، آنها را به سرمایه ای ارزشمند در رسیدگی به چالش های آموزشی و بهبود موفقیت دانش آموز تبدیل می کند.

آموزش مشارکتی و مشاهدات همتایان

توسعه حرفه ای معلم سنگ بنای بهبود آموزشی است که نه تنها بر کیفیت آموزش بلکه بر موفقیت دانش آموزان نیز تأثیر می گذارد. در ایران که تعالی آموزشی یک اولویت ملی است، توسعه حرفه ای معلمان نقشی اساسی در ارتقای استانداردهای تدریس و یادگیری ایفا می کند. این بخش با عنوان «تدریس مشارکتی و مشاهدات همتایان» به جنبه های

اساسی توسعه حرفه‌ای معلم از طریق آموزش مشارکتی و مشاهده همتایان می‌پردازد. این بخش با تکیه بر طیف گسترده‌ای از منابع اخیر، چه از منابع ایران و چه از منابع بین‌المللی، اهمیت تدریس مشارکتی و مشاهدات همتا، اجرای آنها در چشم انداز آموزشی ایران، و پتانسیل آنها برای ارتقای تعالی معلم و متعاقباً موفقیت دانش آموزان را بررسی می‌کند.

آموزش مشارکتی و مشاهدات همتایان نشان دهنده رویکردی نوآورانه برای توسعه حرفه ای معلمان است که در بسیاری از سیستم های آموزشی در سراسر جهان مورد توجه قرار گرفته است. این شیوه‌ها بر معلمان متمرکز است که با یکدیگر همکاری می‌کنند تا مهارت‌های آموزشی خود را افزایش دهند و به نوبه خود، تجارب آموزشی دانش‌آموزان خود را بهبود بخشند. در ایران که تقاضا برای آموزش با کیفیت بالا است، این روش‌ها فرصت ارزشمندی برای ارتقای استانداردهای تدریس و ارتقای نتایج یادگیری بهتر است.

اهمیت تدریس مشارکتی و مشاهدات همتایان در بافت ایران بیشتر توسط پویایی در حال تغییر سیستم آموزشی تأکید می‌شود. از آنجایی که ایران با جمعیت دانش‌آموزی با تنوع فزاینده، تقاضاهای برنامه درسی در حال تحول و ادغام فناوری مواجه است، معلمان باید پیوسته خود را با آن سازگار کنند (طهماسبی، ۲۰۲۰، ص ۸۲). تدریس مشارکتی و مشاهدات همتایان چارچوبی ساختاریافته برای معلمان فراهم می‌کند تا مهارت‌های خود را توسعه دهند و به طور جمعی به این چالش‌ها رسیدگی کنند. آموزش مشارکتی شامل گروهی شدن مربیان برای برنامه ریزی، ارائه و تأمل در درس‌ها است. در چشم‌انداز آموزشی ایران، این عمل به معلمان اجازه می‌دهد تا دانش، مهارت‌ها و تجربیات خود را برای خلق درس‌های جذاب‌تر و مؤثرتر تجمیع کنند (وزارت آموزش و پرورش ایران، ۲۰۲۱، ص ۱۴). این همکاری ممکن است بین معلمان در همان مدرسه، در مدارس مختلف رخ دهد، یا حتی شامل مشارکت‌های بین‌نهادی باشد. این مشارکت‌ها فرهنگ بهبود مستمر و نوآوری را در آموزش پرورش می‌دهد. از سوی دیگر، مشاهدات همتایان، معلمان را شامل مشاهده همکاران خود در کلاس و ارائه بازخورد سازنده می‌کند. این فرآیند می‌تواند ابزار قدرتمندی برای خوداندیشی و رشد باشد (صاحب، ۱۳۹۸، ص ۱۱۵). در ایران، مشاهدات همتایان پتانسیل شناسایی نقاط قوت و زمینه‌های بهبود در شیوه‌های تدریس را دارد که منجر به آموزش مؤثرتر و نتایج بهتر دانش‌آموزان می‌شود.

یکی از اجزای اساسی آموزش مشارکتی و مشاهدات همتایان، ایجاد فرهنگ اعتماد و باز بودن در میان مربیان است. این فرهنگ در حصول اطمینان از اینکه معلمان در اشتراک

گذاری تجربیات خود، جستجوی راهنمایی و دریافت بازخورد سازنده از همسالان خود احساس راحتی می کنند، حیاتی است (رحیمی و همکاران، ۲۰۱۸، ص ۵۹). چنین محیط مشارکتی برای رشد حرفه ای و توسعه جامعه تمرینی در بین مربیان مساعد است. در عمل، آموزش مشارکتی و مشاهده همتایان در ایران اغلب شامل استفاده از فناوری کلاس درس است. با ادغام ابزارها و پلتفرم های دیجیتال، معلمان می توانند به راحتی درس ها را ضبط کنند، مطالب را به اشتراک بگذارند و بازخوردی از همسالان خود دریافت کنند، حتی زمانی که به صورت فیزیکی در کلاس حضور ندارند (فرزاد، ۲۰۲۲، ص ۲۱۰). این رویکرد مبتنی بر فناوری برای آموزش مشارکتی و مشاهدات همتایان نه تنها دسترسی را افزایش می دهد، بلکه تبادل بهترین شیوه ها و روش های آموزشی نوآورانه را تسهیل می کند. اثربخشی تدریس مشارکتی و مشاهدات همتایان به رشد حرفه ای معلمان محدود نمی شود. همچنین تأثیر مستقیمی بر موفقیت دانش آموزان دارد. مطالعات در زمینه ایران نشان داده است که وقتی معلمان با هم همکاری می کنند و در مشاهدات همسالان مشارکت می کنند، دانش آموزان از یک محیط یادگیری غنی تر و تعاملی تر بهره مند می شوند (عظیمی و همکاران، ۲۰۲۱، ص ۷۶). انتقال شیوه های تدریس بهبودیافته به کلاس درس تأثیر مثبتی بر مشارکت دانش آموزان و عملکرد تحصیلی دارد.

با این حال، اجرای موفق آموزش مشارکتی و مشاهده همتا در ایران خالی از چالش نیست. یکی از چالش های اصلی نیاز به یک محیط سازمانی حمایت کننده و توانمند است. رهبران مدارس و سیاست گذاران آموزشی باید این شیوه ها را با در اختیار گذاشتن زمان، منابع و شناخت معلمان شرکت کننده ترویج و تسهیل کنند (وزارت آموزش و پرورش ایران، ۲۰۲۰، ص ۳۲). این حمایت برای حفظ انگیزه و مشارکت معلم ضروری است. علاوه بر این، موانع فرهنگی و نگرشی می توانند مانعی برای پذیرش گسترده آموزش مشارکتی و مشاهدات همتایان ایجاد کنند. در ایران که روش های سنتی تدریس ریشه های عمیقی دارد، ممکن است در میان برخی از مربیان مقاومت در برابر تغییر وجود داشته باشد (مهری، ۱۳۹۸، ص ۴۵). غلبه بر چنین مقاومتی نه تنها به حمایت رهبری نیاز دارد، بلکه به فرصت هایی برای مربیان برای درک مزایای این شیوه ها از طریق آموزش و برنامه های توسعه حرفه ای نیاز دارد.

آموزش مشارکتی و مشاهده همتایان به عنوان ابزارهای قدرتمندی برای افزایش رشد حرفه ای معلمان در ایران پدیدار شده اند. این شیوه ها به مربیان فرصتی برای همکاری، به اشتراک گذاشتن تجربیات و دریافت بازخورد برای بهبود مهارت های آموزشی خود می دهد. پویایی در حال تغییر نظام آموزشی ایران، همراه با افزایش تقاضا برای آموزش با